

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Медичний інститут

Методичні вказівки

для підготовки до практичних занять з теми 14
«Основи політики ВООЗ в області охорони здоров'я в різних країнах»

із дисципліни **«Пропедевтика громадського здоров'я» (модуль 2)**

для студентів 1 курсу

спеціальності 229 «Громадське здоров'я»

денної форми навчання

Суми

Сумський державний університет

2020

Методичні вказівки до практичних занять з теми 14 : «Основи політики ВООЗ в області охорони здоров'я в різних країнах» для самостійної підготовки до практичних занять із дисципліни «Пропедевтика громадського здоров'я»

/ укладачі: зав. каф., д. м. н., проф. В. А. Сміянов., ст. викл. О.І Сміянова. – Суми: Сумський державний університет, 2020. -.

Тема 14. ОСНОВИ ПОЛІТИКИ ВООЗ В ОБЛАСТІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В РІЗНИХ КРАЇНАХ

У вересні 2012 р представники 53 країн Європейського регіону, які зібралися на сесії Європейського регіонального комітету ВООЗ, затвердили основи нової, побудованої з опорою на цінності і фактичні дані, регіональної політики охорони здоров'я - Здоров'я-2020. Основна мета цієї політики - поліпшити здоров'я для всіх і скоротити нерівності стосовно здоров'я через вдосконалення лідерства та стратегічного керівництва в інтересах здоров'я. Вона зосереджена на найважливіших проблемах охорони здоров'я сьогоdnішнього дня. В основах політики виділені чотири пріоритетні галузі стратегічних заходів, вона носить інноваційний характер завдяки своїй спрямованості на дії по всіх рівнях і секторах держави і суспільства. При цьому підкреслюється важливість розвитку ресурсів підвищення стійкості співтовариств до негативних зовнішніх впливів, розширення прав і можливостей громадян і створення сприятливих умов навколишнього середовища.

Детально викладені аспекти, які стосуються зміцнення ролі систем охорони здоров'я і охорони громадського здоров'я. Політика Здоров'я-2020 була затверджена в двох формах: документ для керівників і розробників політики - «Основи європейської політики на підтримку дій всієї держави і суспільства в інтересах здоров'я і благополуччя », а також більш детальна версія -« Здоров'я-2020 року - основи політики і стратегія ».

Здійснення політики Здоров'я-2020 на країнах - це сьогодні фундаментальна пріоритетна задача Регіону.

Гарне здоров'я людей вигідно всім секторам і всьому суспільству - це неоціненний ресурс. Здоров'я і благополуччя є ключовим фактором економічного і соціального розвитку і мають найважливіше значення в житті кожної людини, для кожної сім'ї і всіх спільнот. Нездоров'я, навпаки, веде до втрати життєвого потенціалу, викликає страждання людей і виснаження ресурсів у всіх секторах. Надання людям можливостей контролювати своє здоров'я і його детермінанти сприяє розвитку громад та підвищення якості життя. Без активного участі самих людей багато можливостей для зміцнення і захисту їх здоров'я і підвищення рівня добробуту втрачаються.

Фактори, що лежать в основі процвітання і благополуччя суспільства, також визначають здоров'я людей - стратегії, що враховують цей принцип, є більш ефективними. Справедливий доступ до освіти, повноцінне працевлаштування, наявність впорядкованого житла і гідний рівень доходу – все це сприяє підтримці здоров'я. У свою чергу, здоров'я сприяє підвищенню продуктивності праці, формування більш продуктивних трудових ресурсів,

більш здоровому старінню, а також скорочення витрат на допомогу по хворобі і соціальну допомогу та зменшення витрат податкових надходжень до бюджету. Найбільш надійний шлях для забезпечення здоров'я і благополуччя населення - спільна робота всіх секторів держави, спрямована на соціальні та індивідуальні детермінанти здоров'я. Гарне здоров'я людей сприяє процесам економічного відновлення і розвитку.

Ефективність охорони здоров'я та економічна ефективність взаємопов'язані - оптимізація використання ресурсів в секторі охорони здоров'я має ключове значення. Представляє важливість як пряме, так і непряме вплив сектора охорони здоров'я на економіку: це має значення не тільки в зв'язку з тим, як діяльність сектора впливає на здоров'я людей і їх економічну продуктивність, але також оскільки цей сектор є в даний час одним з наймасштабніших в економіці всіх країн із середнім і високим рівнями доходів. Сектор охорони здоров'я - це великий роботодавець, власник земельних ресурсів, будівельник і споживач. Він є потужною рушійною силою наукових досліджень і інновацій, а також істотним полем міжнародної конкуренції людей, ідей і продукції. Буде продовжувати рости його важливість і разом з нею - значення його вкладу в досягнення більш широких суспільних цілей.

За останні десятиліття здоров'я жителів Європейського регіону ВООЗ в цілому значно покращився - проте не скрізь і не для всіх в однаковій мірі; такий стан справ є неприйнятним. Багато груп населення і географічні регіони відстають за показниками здоров'я, і нерідко, при виникненні економічної нестабільності, нерівності по показниками здоров'я заглиблюються як між країнами, так і в самих країнах. При цьому диспропорційно страждають етнічні меншини, деякі категорії мігрантів і групи мандрівного населення, такі як народність рома (цигани). Зміна показників захворюваності, демографії і міграції може загальмувати прогрес в поліпшенні показників здоров'я; рішення даної проблеми вимагає вдосконалення механізмів управління і стратегічного керівництва. Стрімке зростання хронічних захворювань і психічних розладів, недостатній рівень соціальної згуртованості, екологічні загрози і фінансова невизначеність ще більше ускладнюють роботу по поліпшенню здоров'я і загрожують стійкості систем охорони здоров'я і соціального забезпечення. Вимогою дня є творчі, інноваційні підходи, які користуються надійною підтримкою.

Здоров'я-2020 базується на цінностях, закладених в Статуті ВООЗ: «Володіння найвищий досяжний рівень здоров'я є одним з основних прав кожної людини». Країни Європейського регіону ВООЗ визнають право кожної людини на здоров'я і віддані принципам солідарності і загального і рівного доступу до послуг в якості цінностей, що лежать в основі організації і

фінансування систем охорони здоров'я. Їх мета - досягнення людьми найвищого рівня здоров'я незалежно від їх етнічної приналежності, статі, віку, соціального стану або платоспроможності. До числа основних цінностей відносяться справедливість, стійкість, якість, прозорість, підзвітність, захист людської гідності та право на участь в ухваленні рішень. Труднощі, з якими стикаються уряду в зв'язку з витратами на охорону здоров'я, сьогодні більше, ніж будь-коли раніше. У багатьох країнах частка державного бюджету, що витрачається на охорону здоров'я, сьогодні як ніколи висока, при цьому вартість послуг зростає швидше, ніж ВВП. Однак, деколи в деяких з них, дані демонструють відсутність кореляції між витратами на охорону здоров'я і кінцевим корисним результатом у випадку охорони здоров'я. Багато системи охорони здоров'я виявляються не в змозі стримувати витрати в умовах, коли фінансові обмеження все більше ускладнюють дослідження необхідних коштів для охорони здоров'я і забезпечення соціальної захисту. Витрати збільшуються, в першу чергу, під впливом зростання пропозиції з боку постачальників; мова йде про нові методи лікування і технологіях і про те, що люди все в більшій мірі очікують захисту від ризиків для здоров'я і доступу до високоякісних послуг охорони здоров'я. Перш ніж приступати до тієї чи іншої реформи системи охорони здоров'я, необхідно ретельно проаналізувати глибоко вкорінені економічні і політичні інтереси, а також можливість суспільного і культурного опозиції. Міністерства охорони здоров'я не можуть подолати всі ці труднощі, спираючись лише на власні сили – рішення таких проблем вимагає застосування між секторальних підходів.

Вжиття дієвих стратегій дозволяє отримати реальний позитивний ефект у випадку охорони здоров'я при прийнятних витратах і в умовах обмеженості ресурсів. Зростаючий обсяг достовірних наукових даних з економічних аспектів профілактики хвороб демонструє можливості стримування витрат на охорону здоров'я - але тільки за умови паралельного скорочення нерівності по всьому соціальному градієнту і надання підтримки найбільш вразливим групам населення.

В даний час уряди витрачають лише незначну частку бюджету охорони здоров'я на цілі зміцнення здоров'я і профілактики хвороб - близько 3% в країнах ОЕСР - і багато хто з них не ведуть систематичної роботи по скороченню нерівності. Ефективне використання соціальних і технологічних інновацій, особливо в області інформації, соціального маркетингу і онлайн-мереж спілкування, відкриває реальні можливості для поліпшення показників здоров'я.

Витрати можна скоротити шляхом ефективного використання ресурсів в самому секторі охорони здоров'я. європейські системи охорони здоров'я

стоять перед необхідністю поліпшення показників своєї діяльності та реагування на нові виклики.

Реконфігурація послуг, розвиток нових функцій, впровадження стимулів і схем фінансування - все це може сприяти поліпшенню результатів стосовно витраченим коштам. Системи охорони здоров'я, як і інші сектори, повинні адаптуватися до мінливих умов і розвиватися. Ці положення знаходять своє підтвердження і в документах по політиці охорони здоров'я Європейського союзу (ЄС) і ОЕСР.

У глобалізованому світі рішення багатьох ключових завдань охорони здоров'я все в більшій мірі вимагає спільної роботи країн. Для цього необхідний розвиток транскордонного співробітництва. Даний принцип підкреслять у багатьох міжнародних угодах, таких як Міжнародні медико-санітарні правила, Рамкова конвенція ВООЗ із боротьби проти тютюну і Дохінська декларація «Угода ТРІПС і громадське охорону здоров'я» (з питань інтелектуальної власності).

Стратегічні завдання політики Здоров'я-2020: більш повне дотримання принципів соціальної справедливості та вдосконалення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я

У політиці Здоров'я-2020 констатується, що діяльність держави може успішно привести до реального поліпшення здоров'я за умови спільної роботи різних секторів, спрямованої на вирішення двох взаємопов'язаних стратегічних завдань:

- поліпшення здоров'я для всіх і скорочення нерівностей за показниками здоров'я;
- вдосконалення лідерства та колективного керівництва в інтересах здоров'я.

Пропоновані регіональні цільові орієнтири політики Здоров'я-2020

Широкі цільові області політики Здоров'я-2020	Цільові орієнтири	Зв'язок зі стратегічними завданнями політики Здоров'я-2020	Зв'язок зі стратегічними пріоритетами політики Здоров'я-2020
1. Тягар хвороб і фактори ризику	1. До 2020 р. скоротити передчасну смертність серед населення Європи	1. Поліпшення здоров'я для всіх і скорочення розриву за показниками	2. Вирішення найбільш актуальних проблем регіону, що стосуються

		здоров'я	неінфекційних і інфекційних захворювань
2. Здорові люди, благополуччя і детермінанти.	2. Підвищити середню тривалість життя в Європі	1. Поліпшення здоров'я для всіх і скорочення розриву за показниками здоров'я.	1. Інвестування в здоров'я на всіх етапах життя людини і розширення прав і можливостей громадян. 4. Забезпечення стійкості місцевих громад і створення підтримуючого середовища.
	3. Скоротити несправедливості по відношенню до здоров'я в Європі (орієнтир в сфері соціальних детермінант).	1. Поліпшення здоров'я для всіх і скорочення розриву за показниками здоров'я.	1. Інвестування в здоров'я на всіх етапах життя людини і розширення прав і можливостей громадян. 4. Забезпечення стійкості місцевих громад і створення підтримуючого середовища.
	4. Підвищити рівень благополуччя населення в Європі.	1. Поліпшення здоров'я для всіх і скорочення розриву за показниками здоров'я.	1. Інвестування в здоров'я на всіх етапах життя людини і розширення прав і можливостей громадян. 4. Забезпечення стійкості місцевих громад і створення підтримуючого середовища.
3. Процеси, стратегічне керівництво і системи охорони здоров'я.	5. Загальне охоплення і «право на здоров'я».	2. Удосконалення лідерства та колективного стратегічного керівництва в інтересах здоров'я.	3. Зміцнення систем охорони здоров'я, орієнтованих на потреби людей, нарощування потенціалу громадського здоров'я та забезпечення готовності до

			надзвичайних ситуацій.
	6. Встановлення державами членами ВООЗ національних цільових орієнтирів.	2. Удосконалення лідерства та колективного стратегічного керівництва в інтересах здоров'я.	3. Зміцнення систем охорони здоров'я, орієнтованих на потреби людей, нарощування потенціалу громадського здоров'я та забезпечення готовності до надзвичайних ситуацій.

Поліпшення здоров'я для всіх і скорочення нерівностей за показниками здоров'я

Країни, регіони і міста, що встановлюють загальні завдання і об'єднують вкладаються ресурси для охорони здоров'я та інших секторів, можуть значно поліпшити здоров'я і благополуччя своїх жителів. Пріоритетні області включають дошкільну освіту і якість освіти в цілому, умови праці та найму, соціальний захист і скорочення бідності.

При цьому можуть використовуватися такі підходи, як підвищення стійкості співтовариств до негативних зовнішніх впливів, соціальне залучення та згуртованість; накопичення ресурсів для забезпечення благополуччя; всебічне врахування гендерних аспектів і розвиток індивідуальних і суспільних ресурсів для захисту і зміцнення здоров'я, таких як індивідуальні навички і почуття причетності. Встановлення цільових орієнтирів по скороченню нерівностей щодо здоров'я може служити стимулом для активних дій і є одним з важливих механізмів оцінки розвитку охорони здоров'я на всіх рівнях.

Скорочення соціальних нерівностей вносить значний внесок в здоров'я і благополуччя. Причини соціальних нерівностей мають комплексний характер і глибоко закорінені в різних періодах життя людини, посилюючи неблагополуччя і вразливість людей. Здоров'я-2020 підкреслює зростаючу

стурбованість в зв'язку з проблемами незадовільного здоров'я як серед жителів окремих країн, так і в масштабі Регіону в цілому. В Європейському регіоні ВООЗ максимальний розкид в значеннях показника очікуваної тривалості життя при народженні становить 16 років, з істотними відмінностями для чоловіків і жінок, а рівні материнської смертності в деяких країнах Регіону в 43 рази вище, в порівнянні з іншими. Такі глибокі нерівності стосовно здоров'я також пов'язані з поведінковими чинниками, включаючи вживання тютюну і алкоголю, характер харчування і фізичної активності, а також з психічними розладами, що, в свою чергу, відображає стан стресу і недостатню соціальну захищеність людей.

Вплив на соціальні та екологічні детермінанти здоров'я дозволить успішно скоротити багато нерівності. Результати наукових досліджень свідчать про те, що для ефективних втручань потрібні такі умови проведення політики, які дозволяють долати кордони між секторами і здійснювати інтегровані програми. Так, наприклад, фактичні дані чітко вказують на те, що комплексні підходи до забезпечення благополуччя дітей і їх розвитку в ранньому віці дають більш сприятливі і соціально справедливі результати як у випадку охорони здоров'я, так і освіти. Найважливіше значення має міське планування і благоустрій, проведене з урахуванням детермінант здоров'я, при цьому мери міст і муніципальні органи влади відіграють все більш важливу роль у сприянні зміцненню здоров'я і підвищенні рівня добробуту. участь всіх зацікавлених сторін, підзвітність і стійкі механізми фінансування підвищують ефективність таких місцевих програм.

Удосконалення лідерства і колективного керівництва в інтересах здоров'я

Функція лідерства, виконувана міністерствами охорони здоров'я та установами охорони громадського здоров'я, зберігає життєву важливість для скорочення тягаря нездоров'я в масштабах Європейського регіону і потребує подальшого зміцненні. Сектор охорони здоров'я відповідає за такі напрямки діяльності: розробка та реалізація національних і субнаціональних стратегій охорони здоров'я; постановка цілей і завдань щодо поліпшення здоров'я; оцінка впливів на здоров'я, обумовлених діяльністю інших секторів; надання високоякісної та ефективної медичної допомоги; забезпечення основних функцій громадської охорони здоров'я. необхідно також враховувати вплив стратегічних рішень в сфері охорони здоров'я на інші сектори і зацікавлені сторони.

Міністерства охорони здоров'я та органи охорони громадського здоров'я все в більшій мірі виступають в якості ініціаторів міжсекторальних взаємодій в охороні здоров'я і діють як представники і захисники інтересів здоров'я. При цьому вони висувають на перший план економічні, соціальні та

політичні переваги, які дає гарне здоров'я, а також підкреслюють несприятливі наслідки поганого здоров'я і нерівностей у випадку охорони здоров'я для діяльності будь-якого сектора, всієї держави і всього суспільства.

Виконання такої лідируючої ролі вимагає навичок дипломатії, залучення фактичних даних, вміння аргументувати і використовувати кошти переконання. Сектор охорони здоров'я також виступає в якості партнера інших секторів, коли зміцнення здоров'я може внести вклад в досягнення їх цілей. На нараді високого рівня ООН з профілактики та боротьби з неінфекційними захворюваннями і на сесії Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я всіх країн схвалили такі підходи до співпраці, які отримали назву загальнодержавного підходу (whole-of-government approach) і принципу участі всього суспільства (whole-of-society approach).

Органи влади на всіх рівнях розглядають можливості для створення формальних структур і механізмів, що забезпечують узгодженість зусиль і між секторальне рішення проблем. Це може зміцнити координацію і компенсувати наявні дисбаланси у розподілі владних повноважень.

Все більшою мірою підтверджуються стратегічні вигоди від прийняття принципу врахування інтересів здоров'я у всіх стратегіях (Health in all policies). Цей підхід спрямований на підвищення пріоритетності питань здоров'я на порядку денному політики, розвиток стратегічного діалогу з проблем здоров'я і його детермінант, а також забезпечення підзвітності за підсумковими показниками здоров'я. Цінними інструментами для визначення потенційного впливу тих чи інших стратегій на здоров'я і соціальну справедливість є такі методики, як оцінка впливу на здоров'я і економічний аналіз. Для оцінки впливу на здоров'я необхідні збір та валідація якісних і кількісних медико-санітарних даних. Корисний внесок можуть також дати дослідження з питань благополуччя, зокрема проводяться під егідою таких організацій, як ОЕСР.

Органи державного управління також прагнуть створювати структури і механізми, що дають можливість активного залучення більш широкого кола зацікавлених сторін.

Особливо важливою є участь громадян, громадських організацій та інших груп населення (таких як мігранти), які складають громадянське суспільство. Активні і віддані справі соціальні групи об'єднують свої сили для вирішення проблем охорони здоров'я на всіх рівнях стратегічного керівництва, від глобального до місцевого. Серед безлічі прикладів їх діяльності можна відзначити наступні: зустрічі на вищому рівні під егідою ООН, присвячені питанням здоров'я; Міжпарламентський союз; рух ВООЗ

«Здорові міста і спільноти»; глобальні руху по боротьбі з бідністю; агітаційно-роз'яснювальна діяльність по боротьбі з конкретними хворобами, такими як ВІЛ; національні ініціативи по встановленню цільових орієнтирів щодо здоров'я; регіональні стратегії охорони здоров'я конкретних організацій, таких як ЄС. Вся ця робота відіграє важливу роль у сприянні зміцненню здоров'я і підвищенню пріоритетності питань охорони здоров'я.

Ефективне лідерство в масштабі всього суспільства допомагає в досягненні більш високих результатів у випадку охорони здоров'я. Наукові дослідження демонструють міцну взаємозалежність між відповідальним керівництвом, новими формами лідерства та широкою участю всіх зацікавлених сторін.

У ХХІ столітті в якості лідерів в інтересах здоров'я можуть виступати як безліч окремих громадян, так і сектори та організації. Лідерство реалізується в численних формах і вимагає творчого підходу і нових навичок, особливо щодо усунення конфлікту інтересів та пошуку нових шляхів вирішення складних комплексних проблем. ВООЗ, разом з державами-членами, несе особливу відповідальність за реалізацію такого лідерства та надання підтримки міністерствам охорони здоров'я в досягненні їх цілей.

Розширення прав і можливостей громадян, споживачів і пацієнтів має ключове значення для поліпшення здоров'я, діяльності систем охорони здоров'я та підвищення рівня задоволеності пацієнтів послугами охорони здоров'я. Голос громадянського суспільства, включаючи окремих громадян, асоціації пацієнтів, молодіжні організації та людей похилого віку, вкрай важливий для залучення уваги до умов середовища, факторів способу життя або продуктам, які руйнівним чином діють на здоров'я, а також до прогалин в якості і умовах надання медичної допомоги. Він також має ключове значення для генерування нових ідей.

Спільна робота по загальним стратегічним пріоритетам охорони здоров'я

Основи політики Здоров'я-2020 включають чотири пріоритетні області стратегічних дій:

- ✓ інвестування в здоров'я на всіх етапах життя людини і розширення прав і можливостей громадян;
- ✓ вирішення найбільш актуальних проблем Регіону, що відносяться
- ✓ до неінфекційних і інфекційних хвороб;
- ✓ зміцнення орієнтованих на людину систем охорони здоров'я, потенціалу охорони громадського здоров'я, готовності
- ✓ до надзвичайних ситуацій, епідагляду та реагування;

- ✓ підвищення «міцності» місцевих громад та створення підтримуючого середовища.

У дусі узгодженості та послідовності ці чотири пріоритетні галузі будуються на «категоріях для встановлення пріоритетів і програм ВООЗ». Ці категорії були прийняті державами-членами на глобальному рівні і скориговані з урахуванням спеціальних вимог і досвіду Європейського регіону.

Вони також спираються на відповідні стратегії і плани дій ВООЗ на регіональному і глобальному рівні. Чотири пріоритетні галузі взаємопов'язані, взаємозалежні і доповнюють один одного. Так, наприклад, дії на всіх етапах життя і розширення прав і можливостей людей допоможуть стримати епідемію неінфекційних захворювань, і так само цьому сприятиме зростаючий потенціал суспільної охорони здоров'я, що, в свою чергу, дозволить більш ефективно боротися зі спалахами інфекційних хвороб. Уряду досягають більш істотного позитивного впливу на здоров'я, коли вони взаємопов'язані стратегії, інвестиції і послуги і зосереджують увагу на скороченні соціальних нерівностей. Європейське регіональне бюро ВООЗ буде посилювати свою роль в якості ресурсу для розробки політики на основі фактичних даних і прикладів застосування таких інтегрованих підходів. Моніторинг регіонального прогресу в здійсненні політики Здоров'я-2020 буде проводитися з використанням головних цільових орієнтирів.

Реалізація цих чотирьох пріоритетів вимагає застосування комплексних підходів стратегічного керівництва, що сприяють підвищенню рівня здоров'я, соціальної справедливості і добробуту. Розумне керівництво (smart governance) направлено на впровадження позитивних змін, сприяє інноваціям і орієнтоване на вкладення ресурсів у зміцнення здоров'я і профілактику хвороб. Нові підходи включають керівництво шляхом співпраці, шляхом залучення громадян, з використанням поєднання нормативних заходів і переконання, а також із залученням незалежних агентств і експертних органів. Зростає необхідність застосування об'єктивних даних для обґрунтування політики і практики, дотримання етичних норм, розширення принципів транспарентності і зміцнення підзвітності в таких областях, як захист конфіденційності особистого життя, оцінка ризиків і оцінка впливу на здоров'я.

Здоров'я-2020 визнає, що країни мають різні стартові позиції, знаходяться в різних умовах і мають різними потенційними можливостями. Рішення в області політики охорони здоров'я нерідко доводиться приймати в умовах невизначеності і недосконалості знань. При цьому для багатьох аспектів реформи охорони здоров'я неможливо повністю передбачити більш широкі системні ефекти. З особливими труднощами пов'язане вирішення

комплексних проблем, таких як ожиріння, поєднана патологія і нейро-дегенеративні хвороби. Особливу важливість набуває використання результатів соціологічних, поведінкових і політологічних досліджень, включаючи такі напрямки, як соціальний маркетинг, поведінкова економіка і наука про нервову діяльність. Дослідження демонструють цінність реалізації невеликих за масштабом, але всебічних втручань на місцевому та громадському рівнях для накопичення корисного досвіду і подальшої адаптації. Співпраця в масштабах Європейського регіону може сприяти більш інтенсивній напрацюванню експертних знань: кожна країна і сектор можуть і вчитися один у одного, і вносити свій цінний внесок.

Контрольні питання

1. Що є основною метою політики «Здоров'я -2020»?
2. Вкажіть чотири пріоритетні галузі стратегічних заходів політики.
3. Які фактори лежать в основі процвітання і благополуччя суспільства?
4. Як взаємопов'язані ефективність охорони здоров'я та економічна ефективність?
5. Дайте порівняльну характеристику стану здоров'я населення Європейського регіону та України.
6. Як реалізуються основні положення політики 2020 в Україні?
7. В чому основна сутність «Стратегії зміцнення здоров'я»?
8. Які заходи Стратегії будуть реалізовані в Україні?
9. В чому полягають основні завдання «Стратегії первинної профілактики»?
10. Назвіть основні заходи первинної профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань.

Література

1. Здоровье 2020. Основы европейской политики и стратегии для XXI века. Всемирная организация здравоохранения. 2013. – 224 с
2. Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development. New York: United Nations; 2015 (United Nations General Assembly resolution 70/1; https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E).

3. Thirteenth general programme of work 2019–2023. Geneva: World Health Organisation; 2018 (<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/324775/WHO-PRP-18.1-eng.pdf>).
4. Ukraine health reform: leapfrogging to modern health system. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2018 (http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/370850/pollab-ukraine-eng.pdf?ua=1).
5. Health 2020: a European policy framework and strategy for the 21st century. Copenhagen; WHO Regional Office for Europe; 2013 (http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0011/199532/Health2020-Long.pdf).
6. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1013-р «Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я». Київ: Уряд України; 30 листопада 2016 року (українською мовою; <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249626689>).
7. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 1002-р «Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я». Київ: Уряд України; 30 листопада 2016 року (українською мовою; <https://www.kmu>)